

Megjelent a
LA HONGRIE REPUBLICAINE
 (Quatrième année de la Revue France Hongroise)
 Előfizetési ár egy évre 40 K, fél évre 20 K.
 Előfizetéseket elfogad a szerkesztőség:
Budapest, IV., Semmelweis-u. 4.
 (Blockner hirdetési iroda) és Szeged, Pallavicini-u. 5.

Fiatalos, üde arczbőrt
 varázsol elő 10 nap alatt és eltávolít minden fejtörést, úgy mint
 miliumszort, pattanás, nárfafolt, ránc, orrvörösség, likacsos, hervadt,
 pettyhűtött bőrt, a Dr. Kapszalag-féle szivószert. A kúra egyszerű,
 otthon véghezvitelű, hatalmas feltöltés nélkül. Befejzése után az arc-
 bőr ragyogó szépségben, gyermekülkedésben és tisztaságban pom-
 pázik. 1 üveg 15—K. Diszkrét székfűtés utánvétellel. — Gyár:
HIVATYON & Co. — Székhely: **GROSS ANTAL**
 Budapest, VIII., József-körút 23. (Fülemel 1.)

**Szőlőoltványok,
 Gyümölcsfák,
 Díszfenyők.**

Delaware, Noach, Szászoros, Othello, Herbemont és
 más dírektermő, továbbá európai és amerikai sima és
 gyökere vesszők legolcsóbb árban és legjobb minőségben
 beszerezhetők. Egy darab gyümölcsfa és díszfenyő 3 kor.

Képes árjegyzék ingyen!
SZÜCS R. T. Szőlőtelepe, BIHARDIÓSZEG.

ROZSNYAY PEPSIN BORA.

Kellemes ízű, kiváló jó hatása szer
**étvágytalanság, ren-
 detlen emésztés és
 gyomorgyengeség** ellen.



Étkezés közben véve, megóv
a gyomortherheléstől.
 Egy üveg ára 6 kor. 50 fill.

Kapható:
minden gyógyszertárban,
 valamint
ROZSNYAY MATYÁS
 Arad, Szabadság-tér.

UJDONSÁGOK!

TÖRÖK GYULA
A HALSZEMŰ HÁROM FIA
 A nemrég elhunyt kitűnő író
 legértékesebb és legművészebb novellái
 Ára 10% felárral 8 korona 80 fillér

SZABÓ ENDRE
 forradalmi versei
VILLÁMLÁSOK
 Ára 10% felárral 8 korona 80 fillér

A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA.
 Kapható minden könyvkereskedésben.



Ha igazán kellemesen akar mulatni,
 hozassa meg a most legújabban megjelent
„Ujvári telefonál”

ezimű kétoldalas, tréfás, kacagató hanglemezt.
 Ára: Hat darab ócska, lejá szort hanglemez.
 Ezen lemez pénzért nem kapható. — Ujvári Károly ezen
 lemezen ugyancsak megkacagatja hallgatóit. Elejétől
 végig holtra neveltető! Kizárólag csakis

WÁGNER
 Hangszerárházában

Budapest, VIII., József-körút 15. sz.
Fiók: Ráday-utca 18. sz. alatt.
Telefon: József 35—92.

Óvás! Figyeljen a „WÁGNER” névre, hogy máshoz
 be ne tévedjen. Beszélőgépek 200—1500 koronáig.
 Árjegyzék ingyen.

A Vígyszínház felújította
MOLNÁR FERENCZ
LILIAM
 Egy csirkefogó élete és halála
 című darabját
 Ára 10% felárral 5 K 50 fill.
 A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA
 Kapható minden könyvkereskedésben.

MOLY TAMÁS
 könyvet:
 Három novella — 3 K 30 f
 Az igaz élet — 3 K 30 f
 A jött-ment — 5 K 50 f
 Vörösbegy — 8 K 80 f
 Box — 9 K 90 f
 Kaphatók: **LAMPEL R.** könyvkereskedése
 (Wodianer F. és Fiai) r.-l.-nál
 Budapest, VI., Andrassy-út 21. sz.

*** RENDELÉSNEK SZIVESKEDJÉK LAPUNKRA HIVATKOZNI.**

MAGYAR KÖNYVTÁR Szerkeszti **RADÓ ANTAL**
 Új füzetek: 914—915. sz.
MOLNÁR JENŐ
A HARMADIK
ÉS EGYÉB TÖRTÉNETEK
 Ára 1 korona 20 fillér.
 916—917. sz.
MIKSZÁTH KÁLMÁN
AZ AMERIKAI MENYECSCKE
 Regény-töredék
 Ára 1 korona 20 fillér.
 A Lampel R. r.-l. kiadása. * Kapható minden könyvkereskedésben.

Hirdetések
 felvételnek
BLOCKNER I.
 hirdetőirodában
 IV., Semmelweis-u. 4.



10. SZÁM. 1919. (66. ÉVFOLYAM.)
 SZERKESZTŐ **HOITSY PÁL**
BUDAPEST, MÁRCZIUS HÓ 9.
 Szerkesztőségi iroda: IV. Vármeleg-utca 11. Egyes szám
 Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4. ára 1 Kor.
 Előfizetési feltételek: Egészévre — 48.— korona
 Félévre — 24.— korona.
 Negyedévre — 12.— korona.
 Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-
 állapított viteldíj is esatolandó.



AZ ELNÖK ELLÉP A DÍSZSZÁZAD ELŐTT.
 KÁROLYI MIHÁLY KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK LÁTOGATÁSA A SZÉKELY HADOSZTÁLYNÁL SZATMÁRON.

SZEGEDI EMMA, SZINÉSZNŐ.

REGÉNY. — IRTA MOLY TAMÁS.

(Folytatás.)

Emma Ilonnal külön asztalhoz ült.

— Miért nem ül ide hozzánk, nagyságos asszonyom? — kérdezte az igazgató, a ki köré a nagy asztalnál természetesen a társulat zöme telepedett volt le.

— Köszönöm, éppen csak ebédelek és mingyárt haza is megyek.

— Hazamegy? Miért? Talán sok a dolga?

— Van dolgom elég.

— Ha megkérdezném, hogy mi, bizonyosan zavarba jönne.

— Ne tarts tőle, öregem, Szegedi nagysád nem jön sohase zavarba! — szólt közbe a vörös Gáspár, színdobozosként.

— Honnan tudod?

— Jól ismerem, pályáztam már vele.

— Hogy mi a dolgom? Megmondom szívesen. Pihenek egy kicsit, mert kifárasztott a próba, meg a vele járó ácsorgás. Azután kikészítem a ruhámat és az egyéb holmimat ma estére. A mikor ezzel megvagyok, gondosan átolvasom a szerepemet. Igaz, direktor úr, ha már erről beszélünk, arra kérem, élje át egy kicsit jobban a mi jelenetünket, ha teheti. A mit mond, ne mondja olyan könnyen, mintha valóban ez lenne a fiú igazi meggyőződése, hanem szenvedjen ön is, mint a hogyan az a szerencsétlen Zrinyi Ilona szenved, sőt fájjon ez önnek még sokkal jobban és leplezze ezt a példátlan szenvedést. Tudom, az ön szerepe jóval nehezebb, mint az enyém, de hát ön a direktor, — mondotta Emma mindezt csöndesen, kedvesen, — önnek kell közölnünk a legjobban játszania, mint a hogyan például Zaccani meg Novelli a legjobbak abban a stagionban, melylyel utaznak.

— Na öregem, megkaptad! — röhögött elégedetten a vörös Gáspár.

— Bocsnatott kérek, máskor nem fogok érdeklődni aziránt, hogy nagyságos asszonyom mit csinál például délután, — mondotta nyugodtan mosolyogva az igazgató.

— Utasítását nagyon szépen köszönöm, igaz van, iparkodni fogok, hogy ma este jól csináljam ezt a jelenetet.

— Ó kérem, tessék csak érdeklődni, mindig szívesen adok felvilágosítást, annál is inkább, mert nincsenek titkaim. — Emma a pinczérez fordult: — Milyen leves van?

— Miért haragszik rám ez az asszony? — kérdezte az igazgató halkan a vörös Gáspártól.

Emma meghallotta:

— Miért kérdezi ezt tőle? Ő nem tudja, nem is tudhatja. Legjobb az egyenes út: kérdezze meg tőlem. Talán megmondom. De persze, nem a nagy nyilvánosság előtt, de beszélhetünk erről egyszer, ha ez a kérdés már nagyon időszerű lesz, négysemközt.

Ezt is minden célzatosság nélkül, köznyösen mondta és máris a pinczérez fordult:

— Tehát hozzon kérem...

S a nem nagyon biztató ételek kicsiny sorából hamarosan megrendelte szerény ebédjét. Nem beszélt többet. Ilon eleinte próbálta megtudni, hogy mire vonatkozik Emmának ez a most tett megjegyzése, de ő csak ennyit mondott:

— Nem beszéljek erről; ne faggass. A mi az egyik emberre tartozik, azt nem mondok el egy másiktól. Hanem te mondd el, hogyan aludtál, mit álmodtál, mi volt reggelire, mit csináltál? szívesen elhallgatlak.

— És mialatt Ilon, a ki hősiesen lenyelte volt ezt a kis rendutasítást, egyre vigabban beszélt neki mindenféle apró-cseprő dolgokról, melyek vele történtek és elmondta, mit látott, hallott, tapasztalt, Emma egykedvűen kanalazta a levest, felét a tányérjában hagyta, evett egy keveset a főzelékből, mely kozmás volt, s a tésztából is csipegetett. Nem szerette a barátságatlan vendéglőt, savanykás szagát,

az abroszt, melyen mindenféle ételpecsétek éktelenkedtek, a présből kivett, félig nedves, gyűrött, használt asztalkendő. Az ő kis háztartására gondolt, szép, tiszta edényeire a ragyogó konyhában, derék cselédjére, a ki éppen olyan rendszerető és tiszta, mint ő, az asztalára, melyre főhéher, friss, illatos abrosz terült, rajta friss asztalkendő, ezüst evőeszköz, s melyet majdnem mindig néhány szál virág is díszített... Igaz, ritkán tudott nyugodtan enni, mert Jó János rendszeresen már a harmadik falatnál olyan gonosz megjegyzést röptetett feléje, hogy az asszony torokát összeszorította a keserűség... Ezer oka volt elmenekülni tőle... Most a kezével elhárító mozdulatot tett, hessegette ezt a rá gondolatát, mely megemlékezésnek is kegyetlen.

Ilon észrevette:

— Igazán úgy volt; látták, a mikor éjjel bemászott hozzá az ablakon. A fiúnak jó hosszú lábszára van, nem esik nehezebbre belépni a földszintes ablakon, természetesen nem én találtam ezt ki, a pénztárosnő mondta el nekem, ő látta, most történt, a hol voltunk, egy utcában lakott Bertával, s véletlenül látta...

Azt hitte, az elhárító mozdulat ennek a kedves kis pletykának szólt.

Emma elég sokat fizetett az ebédért, borral valóval együtt egy korona hatvan fillért. Lakásra, élelmészre kellett havonta körülbelül százharmincz, száznegyven korona, s a mi a kétszáz korona gázsiból megmaradt, az meg kellett harisnyára, színpadi cipőre, keztűre, minden hónapban más valamire; jól kell gazdálkodnia annak, a ki a fizetéséből akarja beszerezni azt a mindenféle színpadra szükséges holmit, mely neki szinte nap-nap után kell.

Emma búcsuzott Ilontól, köszönt a társaságnak és hazament.

— Szép asszony, — mondta Pestyeni. — Ha nékem ilyen feleségem volna, én bizony nem kibicelnék reggel a kávéházban!

— Próbáld meg, öreg, kérd meg a kezét, hátha meghallgat, — felelte egészen komolyan az igazgató. — Most végre úgyis el fog válni Jóától.

— Cseberből vederbe?! — szólt a vörös Gáspár. — Okosan teszi, ha elválik attól a lóköttől... De hogy újra belefogjon ebbe a hitvány életbe a Pestyeni szép szeméért...

— Fogd be a pofádat, mert úgy váglak fejbe ezzel a...! — hörögte vészjósló rekedt hangon az öreg és széles, szőrös kezével a félig üres boros palack után nyúlt.

— Az ilyen kedves felszólításnak nem tudok ellenállani, — csúfolódott a vörös Gáspár és szemmel tartotta Pestyénit.

Az öreg töltött magának és ivott.

— Ha bevered a piroska fejét, pajtás, — mondotta az igazgató nyugodtan, — akkor ma nem tudunk előadást tartani. Jobb tehát, ha nem teszed.

Az öreg nem felelt, kiitta a borát, Ilon fizetett és fölment a szobájába. A színészek mind fizettek; átmentek a kávéházba. Nehányan összeültek dominózni. A ságó és a vörös Gáspár kártyáztak, Pestyeni hozzájuk telepedett és nézte. Mások is kártyáztak. A kávéházban voltak még néhányan, helybeli urak, törzsvendégek; megnézték a színészeket, a mikor ezek a kávéházba vonultak, de nem törődtek velük.

Három óra elmúlt, mire Emma hazaért. Az ebédlőben találta Etelkát.

— Mit csinál a kis gazdasszony? — kérdezte jókedvűen.

A kisleány arczán meglátszott, hogy örül a vidám hangnak, az asszonynak. Felugrott, hozzásietett és kezét akart néki csókolni. Emma nem engedte, megölelte:

— Csak nem fogsz nekem kezét csókolni, kis pajtás! Nem vagyok vénasszony! Így ni, ölelj meg, csókolj meg!

Etelka meg volt hatva és nem tudta volna megmondani, miért. A mikor érezte az asszony meleg ölelését, mely tele volt önzetlen szeretettel, s odasimulhatott ehhez a sudár, erős, hajlékony termethez, boldog volt, s a szeme könnybe lábadt.

— Na látod, Etelkám, ez mégis csak más, mint a kécsók, egészen más. Most azonban bemegyek a szobánkba, fiacskám, mert már vágyom lefeküdni; fáradt vagyok, egész délelőtt próbáltam és most rámfér egy kis pihenés, szundikálás. Délután még dolgom is van, este játszom. Nincsen sok időm. Hatkor föl kell mennem a színházhoz. Laczika hol van?

— Laczika a kertben játszik, a fräulein van vele.

— Ha visszajön és én még aludnám, kérd meg szépen, s mondd neki, hogy én is kérem: legyen csöndben. Megteszed?

— Ó... itt maradok és vigyázni fogok, hogy senki se háborgassa a néit.

Emma a szobájába ment. Levette a köpenyt, blúzát, szoknyáját, felöltötte háziköntösét és lefeküdt a pamlagra; kényelmesen elhelyezkedett, és nemsokára elaludt.

... És álmodott. Azt álmodta, hogy valahol, talán egy sötétkék bársonyszobában, egy maga van és még sincsen egyedül és figyel egy hangra, mely messziről jön, mely, zengő, remegő, áhítatos barna hang, s a hang simogatja lágyan, finoman, hogy megborzong tőle kéjesen, melyen léleklizik és magába szívja e csodálatos hangot, mintha kábító illat lenne és megrepeg a gyönyörűségtől... A sötétkék bársony függönyök mögött emberek állanak és rálesnek, őt lesik, hogy ő mit csinál, hogyan hallgatja ezt az éneket és talán megszognak is... Pedig ez nem ablak és a hang nem férfi hangja, egészen más ez és oda kellene menni, félre kellene rántani a függönyt: mit akartok itt?! takarodjatok innen!... de nem szabad megmozdulni, mert akkor a hang, mely a magasból jön, ez az éneklő csodálatos hang...

Felsőhajtott, melyen, és elfordult egy kissé; szemérel az álom félig elröppent, de a hangot nem vitte magával. Valaki énekel... valami énekel... még nem tudta, az álom folytatása ez? hallgatta... ah, igen, most ráösmert: gordonka volt, az zokogott halkan, bánatosan. Hallgatta, most már ébren... A melódia közepén a vonó egyszerre csak végighúzott nyersen a húrokon, úgy hogy jajgatva fölsikongtak! Emma teste megborzott. A csello nem bűgött tovább.

Emma felült. A szobában felhőmály volt már. Az órára nézett: fél öt. Gyorsan felállt, rendbe rakta a pamlag párnáját. Sokáig aludt! Megmosdott, megfésülködött. Kínézett az ebédlőbe. Etelka ült ott. A mint nyílt az ajtó, máris odafordult, felugrott és Emmához sietett.

— Ugye, hogy felköltötte?! Tudtam, hogy fel fogja költeni, apa a játékaival.

— Apa játszott? Nagyon szép volt, Kár, hogy hirtelen abbahagyta.

— Mindig így van vele. Egy darabig csak játszik s mikor a legszebben szól, hirtelen megharagszik a csellóra, végighúzza rajta a vonóval s nem játszik tovább. Nem mertem szólani, hogy ne játszszék, de tudtam, hogy fel fogja kelteni a hegedüléssel.

— Jól tette. Eleget lustálkodtam. Kis gazdasszony, nékem most egy ruhás kosár kell, abba raknám a holmimat, a ruháimat s a mire még este a színházban szükségem van. Kaphatok egy ilyen kosarat?

— Rögtön szólok a Marisnak.

Emma kivette a szekrényből a fekete bársony magyar ruhát s a hozzávaló fejkötőt,

csipkekézelt. Megnézte az egyes darabokat sorra, itt egy kapcsot varrt meg erősen, mely már lógott, ott egy gombot pótolta. Majd kiféltelte a ruhát gondosan s a mikor minden rendben volt, óvatosan belerakta a kosárba, hogy baj ne érje, ne gyűrődjék. A kosárban volt már a festékes ládája, festékes kendője, törülközője, harisnyája, bársonycipője s egy dobozban a fekete parókája, minden szép gondosan, rendezesen.

Azután elővette a szerepét és figyelmesen átolvasta a jelenetét; kezével letakarta a szemét és hangtalanul elmondta az egész szöveget; nemcsak a maga szövegét mondta el, hanem a partnere szerepét is. Tudta pontosan, nyugodtan léphetett ki a színpadra, nem kell a ságó.

Etelka a szoba sarkában ült és csodálkozva nézte a készülődést, a tanulást, mindezt a néki teljesen idegen munkát. A mikor Emma elkészült, Etelkához fordult:

— Ki lesz olyan szíves és viszi fel ezt a kosarat a színházhoz?

Etelka rögtön kirendelte erre a munkára Marist. Együttal kijelentette, hogy ő is elkíséri a néit.

— Nem, kis barátom, te csak maradj szépen itthon. Oda nem viszek, nem való az ilyen kedves kis leánynak a színházi öltöben lenni. A nézőtérén, az más, ott lehet.

— De mi nem megyünk színházba! — panaszkolta Etelka.

— Meg kell kérni apát.

— Szóltam neki, de ő nem akar.

— Igazán? — Emma kissé csodálkozott. — Nem akar színházba menni?!

— Azt mondta, hogy ez nem színház.

— Azt mondta? — Emma kacagott.

— Majd a télen, ha Budapestre megyünk, elvisz a színházba. Az ott színház, mondotta, meg Bécsben, meg Berlinben, meg Párisban...

— Meg Londonban, ott tudnak igazán színházat játszani, ugyebár? Mi meg nem tudunk semmit. Lehetséges, hogy így van. No nem baj, ha ma nem is, de majd holnap eljössz. Annál jobban fog néked tetszeni egy pár év múlva a bécsi meg a párisi színművészet. Én majd elintézem, hogy holnap színházba jöhess.

Etelka örömeiben elpirult és hálásan nézett szeretetreméltó barátójére.

A színházhoz Emma a leánnyal együtt ment. Utközben egy hentesboltban vett magának egy kis sonkát vacsorára.

Maris bevitte a kosarat az öltözőbe. Emma kérte, hogy nyolcz órakor legyen megint itt, mert haza fogja vinni a kosarat; most is haza mehet, de hét órára jöjjön vissza; jegyet adott neki a karzatra, hogy nézze az előadást, de ne felejtse el bejönni az öltözőbe. Ha kérdik, mit akar itt, mondja csak, hogy a Szegedi nagysága kosaráért jött és beengedik.

Emma leterítette az asztalt egy fehér kendővel, falnak támasztotta a tükrét, elővette a parókát, a festékes ládát, a fésűket, kirakta a csipkegallért és készülöket, meg a



KURT EISNER, A MEGGYILKOLT BAJOR MINISZTERELNÖK.

többi mindenféle holmit, cipőt, harisnyát, és gondosan felakasztotta a drága bársonyruhát. Levette a szoknyáját, blúzát, fésülködőköpenyt húzott, és hozzáfogott az arca kifestéséhez. Gondos maszkot csinált, nem mesvonású, szép, most sápadt női fejet. Letűzte a haját, s ráhúta fejére az átfésült fekete vendéghaját. Kevés risport rakott rá kétoldalt. Azután felöltözött. Készen volt, várta az előadást.

Az öltözöben vele ma este még Csapó Manczi öltözöködött csak. A darabnak két női szereplője van csupán. Csapó Manczi játszotta Amáliát, a hesseni fejedelem leányát; még pedig azért, mert ő adta volt a pénzt a direktorhoz és mert neki voltak az errevaló legszebb ruhái. Kedves, csöndes, jóra való leány volt, és nem tehetségtelen.

A férfiak mind játszottak; szavuktól hangos volt az öltöző. Némelyik színész két kisebb szerepet is játszott az este; ezt nem szívesen tették. De azért élénkek voltak, tréfálózta, csipdesték egymást, nagyokat röhögtek, szidták a szabót, meg a mesterségüket, meg a fodrászt, a kelléket. Ha már igen nagy volt a láрма, rájuk szólt az igazgató, vagy az ügyelő:

— Csend legyen! Ne ordítsatok! Hét óra!



KÁROLY KIRÁLY LÁTOGATÁSA BOROEVICS HADISZÁLLÁSÁN.



AZ OLASZ KIRÁLY LÁTOGATÁSA BOROEVICS EGYKÖRI HADISZÁLLÁSÁN.



KÁROLYI MIHÁLY KÖZTÁRSASÁGI ELNÖK MEGÉRKEZÉSE SZATMÁRRA.

AZ UTOLSÓ HÁBORÚS TALÁLMA NY.

A francia *Illustration* egyik legutóbbi érkeztet számában érdekes találmány leírását közli, a mely a háború számára ugyan már elkészült, de azért nagy jelentőségű a jövő békés hajózásának szempontjából is. A tengeri mikrofonnak, vagy rövidebben hydrophonnak nevezett készülék eredeti célja az volt, hogy a víz alá merült s így még repülőgépről sem látható tengeralattjárót nemcsak észre lehessen venni, hanem láttatlanul is követni lehessen a mozgatait. Tizenöt méter mélységben már közvetlenül fölötté állva sem lehet meglátni a víz alá süllyedt búvárhajót s így csak a gépeinek és csavarainak zúgása árulhatja el. Habár a hanghullámok a vízben négyszerte gyorsabban terjednek, mint a levegőben, fölül mégsem lehet érzékelni őket a hajóról, már csak azért is, mert a hajó gépének dübörgésében elvész a víz alatt s az eddigi hasonló tengeralatti hallgató készülékek is ép azért voltak rosszak, mert a hajónak csendesen állva kellett maradnia s a gépeinek is leállniok, hogy a hallgatón keresztül a távoli tengeralatti zajt meg lehessen hallani.

Egy francia korvettkapitány, Georges Walsler, feltalált most egy olyan hydrophont, a mely — ha tovább tart a háború — talán leghatalmasabb fegyver lett volna a búvárhajók ellen. A találmány a hang megtörésének a fénysugár töréséhez hasonló

tulajdonságán alapul, mert a hanghullámok is megtörnek, ha egyik közegből másik sűrűbb vagy ritkább közegbe jutnak. A Walsler készülékénél két „hanglencse” van a hajó fenekének két oldalára beépítve, a mely lencse apró, rezgő membránokkal befűdött lyukakkal áll, mint az első képen látható. A víz alatt érkező hullámok megrezegtetik a kis membránokat, a miknek hangja, mint a telefonkagyló rezgő fém-membránja, továbbítja a gyöngye hangot a hajó belsejében levő hallgató szobába, de — mivel a hang a vízből a kevésbé sűrű levegőbe jön át — az iránya megtörik s a hanglencse, mint az üveglencse a fénysugarakat, a hanghullámokat is egy gyújtópontban egyesíti, a mely gyújtópontnak a helyzete természetesen a szerint változik, hogy mely irányból jönnek a hangok.

A hajó belsejében levő hallgató kamrát a második kép mutatja. Lent jobbra és balra láthatók a kétoldalt levő hanglencsék lyukai, a mikkel szemben két hangfogó tölcser áll. E tölcserék mozgathatók és csövekkel vannak összekötve a megfigyelő füléhez illesztett hallgató kagylókkal. A hangtölcseréket a megfigyelő jobb kezével tartott emelő karral mozgathatja körben s az elfordulásukat leolvashatja a megfelelő fokbeosztással ellátott dobon.

A mikor a megfigyelő valami idegen zajt vesz észre a hallgató kagylóban, az emelő-rúd forgatásával addig mozgatja a hangtöl-

cséreket, a míg a zaj erőssége eléri a maximumát, vagyis a mikor a tölcser a lencsén átjövő hangsugarak gyújtópontjába került. A tölcsernek ez a helyzete a dob beosztásán leolvasható, rögtön megmondja, hogy jobbra vagy balra pontosan melyik irányból jön a hang s a gyakorlatlott megfigyelő mindjárt meg is becsülheti a hangforrás távolságát s megállapíthatja, hogy közeledik-e az, vagy távolodik.

A mult esztendő tavaszán szerelték fel a francziák először a *Dunois* nevű torpedórombolójukra ezt a hydrophont s az eredmény meglepő volt, mert első nap sikerült a segítségével addig üldözni egy búvárhajót, a míg elsüllyesztették. Az első sikerek után kétszáz rombolót szerelték fel a francziák Walsler-féle hydrophonnal s az angol és amerikai flotta is hozzáfogott már, hogy értékesítse a maga számára a találmányt, mikor a háború hirtelen vége tárgyaltáná tette a nagy nekilendülést. A találmány azonban szerencsére nem csak hadi célokra használható, hanem ennél sokkal áldásosabb eredménnyel talál majd alkalmazást a békés hajózásban is és valószínűleg sok rettenetes tengeri katasztrófának veszi majd elejét. Elsősorban akkor lesz szükség rá, mikor az óceánjárók sűrű ködben és viharban haladnak a nyílt tengeren, azért ilyenkor csak a másik hajó csavarjának zúgása révén lehet sejtetni annak közeledését s összehúzózkodás kikerülésére ez a megbízhatóan működő hydrophon lesz az egyetlen módszer.

A világitó tornyokat és egyéb optikai jelzőberendezéseket is ezzel a víz alatti hangjelzővel lehet majd pótolni, a mi lehetővé teszi, hogy ködben is kiköthessen a hajó a veszedelemesebb bejáratú kikötőkben. Végül pedig a jéghegyekkel való összehúzózkodást is elkerülhetővé teszi ez a hydrophon, mert tudva levő dolog, hogy a jéghegyek folyton recsegnek, ropognak s így a hangjukkal elárulják a közellétüket, még ha a víz felszíne alatt úsznak is. A cethalászok is hasznát látják az új találmánynak, mert a nagy cetzfélék is olyasféle zajt hallatnak, mint a távolban haladó búvárhajó — ezt a hasonlóságot most a háborúban fedezték fel — s így sokkal könnyebb lesz megtalálni és üldözőbe venni a zsákmányt.

Sajnos, nagyon kevés az ilyen háborús találmány, a minek békében is hasznát láthatjuk s a technikai találmányoknál talán már nehéz is lesz visszatérni a békés merdebe s ez a Walsler-féle hydrophon talán az egyetlen háborús találmány, a mely pusztítás céljából készült s a jövőben mégis nagyon sok emberi élet megmentője lehet azzal, hogy elkerülhetővé teszi a legborzalmasabb tengeri katasztrófákat.



A WALSER-FÉLE HANGLENCSE.



A WALSER-FÉLE HALLGATÓ KAMRA. KÉTOLDALT A LEGÚJABB MODELL SZERINT MÁR KEREK ALAKÚ HANGLENCSEKKEL.

A JÁRVÁNY.

Nem tudják, miről van szó. A földre tepert német óriás gyötrelmes vonaglását kárörömmel nézik, de kárörömük mögött ott reszket a páni félelem, hogy hátha valamikor még föl talál tápázkodni és bosszuért lihegve ront rájuk. A francziák értelmét fasciálja az a gondolat, hogy akármit csinálnak, a németek száma mindig felül fogja mulni a francziák számának kétszeresét s ez a roppant embertömeg művelt, eszes, szorgalmas, derék emberekből áll. Mindenképpen arra törek-szenek tehát, hogy lehetetlenné tegyék, hogy ez a német tenger még valaha elinduljon a Rajnán át, ő ellenük. Elvégre nem lesz nekik örökké szövetségesük Angolország, Amerika és majd az egész többi világ. Angolország a világ kereskedelme fölötti uralmát akarja megszilárdítani, Olaszország adriai egyed-uramát a jugoszlávokkal szemben, csehek, románok, szerbek Magyarország testéből lakmároznak. Mindez úgy történik, mintha bizonyos volna, hogy a világ mai rendje még beláthatatlan időig, rendíthetetlenül épségben marad s a mit Párisban elintéznek, az érvényben marad évszázadokig.

Közben pedig reng a föld és félelmetes természeti erők készülnek ostromra az egész mai rend ellen. Az emberek milliói gyülekez-tek össze majd öt éven át a harctereken, meglátták saját roppant tömegüket, meglátták, a sok milliós szegény emberen milyen kevés jobbsorsú uralkodik és meglátták, milyen rettenetes hatalom a szegényeknek roppant tömege. Csak gondolni kellett egyet és rájöhettek, hogy ha ez a sok szegény összefog, egy fuvallattal el tudja söpörni a rajta uralkodó keveseket és akkor vége a régi világnak, a kevesek uralmának a sokak fölött. És az embertömegek véreztek, küzdöttek, irtózatot szenvedtek az állam gondolatáért, a mely nekik csak fantom, a mely nekik nem adott semmit s most tölők ilyen rettenő áldozatokat kívánt. Nem természetese, hogy ha egyszer föleszmélnek, akkor az állam mai gondolata ellen fordulnak és erre összeomlik mindaz az óriási építmény, melyet évszázadok a szegény nép tömegeire mint alapra építettek, az egész modern civilizáció?

A földrengés mindenütt érzik. Oroszországban már romba döntött mindent, a mi a régi világe volt, Németországban most reng, nálunk is recsegnek az állam épületének eresztékei, de nem kell hozzá érzékeny szeizmográf, hogy megmutatkozzék a rengés a győztes országokban sem. Hiába bizakodnak abban, hogy ők győztek, ezzel legfeljebb azt érik el, hogy náluk valamivel később fog bekövetkezni a nagy földomlás. Csak hozzák



MEGÉRKEZÉS A NÉPGYÜLÉSRE.

Németországot olyan helyzetbe, hogy a német szegény emberek milliói az élete miattuk folytonos inség és nélkülözés lesz, csak bán-janak el Magyarországgal úgy, hogy a magyarok tömegeinek lehetetlenné válik a világ mai rendjében az élet, akkor majd beáll a nagy felfordulás, a mely Kelet-Európát már másfél év óta lázban rázza, Közép-Európában is és ha Kelet- és Közép-Európa összefog, akkor a nagy mozgalom nem fog megállni a Rajnánál, de még a La-Manche csatorna partján sem s a párisi békekonferencia határozatait a nagy világégés lángjainál fogják elégetni.

Nem látják vajjon, hogy a kommunizmus nem politikai párt és nem is egyszerű osztály-mozgalom, hogy egészen más valami; olyan, a milyennel még sohasem állt szemben a modern államművészet, egy új vallás, a mely a nagy embertömegek évszázados szenvedéseiből fakadt s a mostani háborús lelki állapotban kész talajra talál? Terjedése a vallások terjedésének törvényei szerint halad, öntudatlan vágyak testesülnek meg benne és elfojtott tömegindulatok sűrűsödnek a robbanás feszültségéig. A kiknek nincs remélni valójuk a jelenben, azok tudnak ily fanatikusan bízni a jövőben, a kiknek nincs veszteni valójuk, azok tud-

nak kockáztatni mindent, a mijük még megmaradt. S ha a németnek és a magyar-nak nem marad többé veszteni valója? Hiába állítanak a járvány ellen őrségeket a falu végére, mégis behatol. A francia proletárok milliói is rá fognak jönni arra, hogy ők csak szenvedtek a háborúban s nem nyertek semmit a győzelemben s akkor hiába való lesz Clemenceau energiája és Foch hadvezéri művésze. A kétségbeesett népek lesznek az amberiség bacillus-hordozói, a járvány úgy fog terjedni belőlük, mint a temetetlen hullából és akkor jaj a mai rend állapotának!

Ki hiszi azt, hogy fegyverrel lehet valamit tenni a járvány ellen? Ha lehetne, már megtették volna. Ki hiszi azt, hogy az entente-nak van ereje arra, hogy megszállva tartsa Oroszországot, Németországot? Franchet d'Espéray tábornok megmondta Párisban, hogy nem megy Oroszországba, mert nem akarja, hogy szovjetek alakuljanak a hadseregében. Ők maguk is tudják, hogy a járvány inficiálja az ő embereiket is, a mint fertőzött földre lépnek. A római birodalom egész kulturája és egész óriási katonai ereje nem volt elegendő arra, hogy megállítsa a kereszténységet hódító útjában s mikor az önfentartás ösztöne arra vitte a császá-rokat, hogy megpróbálják krisztianizálni birodalmukat, már késő volt. Nem lesz-e majd késő, ha a nyugati hatalmak egyszer megpróbálnak leszámolni az új vallással, a melynek számára ők trágázzák meg ma kétségbeesésbe hajtott népek véres verej-tékével a talajt? S. A.

LUSTÁN A DIVÁNYON.

Tündömlő lustán a diványon
S játszik velem a képzet:
Multból jövőbe s visszahányom
Rajongó, méla lelkeket.

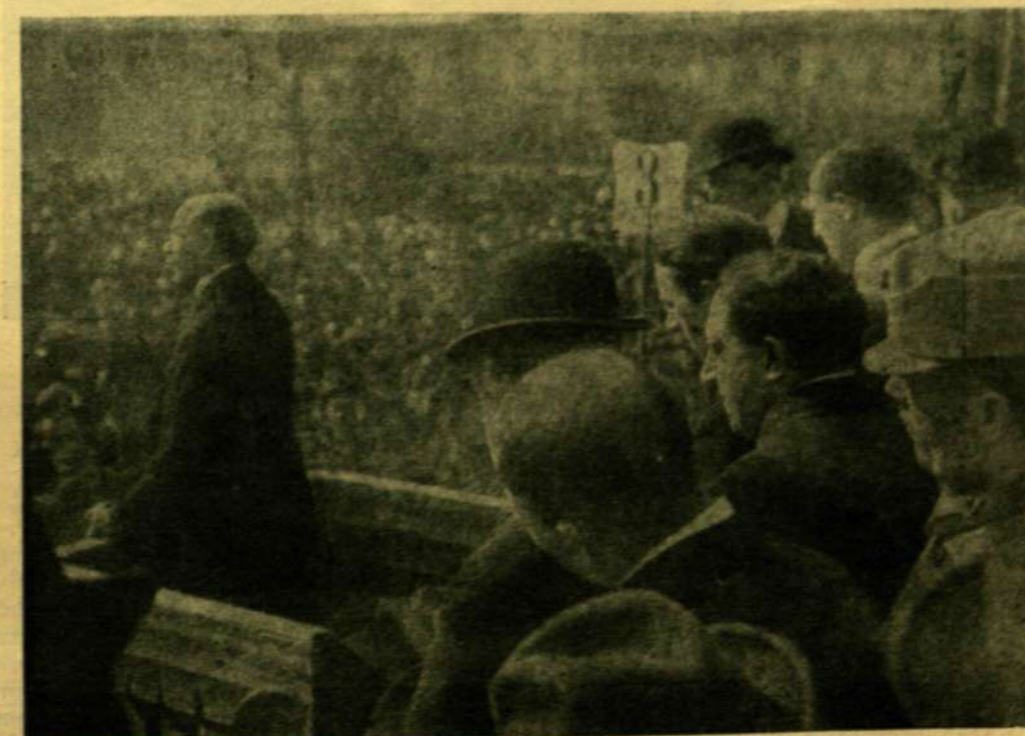
Jövő és mult közt keskeny ér csak
S percz-palló rajta átvezet:
Jövőből multba így alélnak
Napok, vágyak, arczok, szemek.

Így össze-vissza minék hajtom
Köborló lelke? nem tudom:
Kopogtatni a Jövő-ajtón
S poroszkálni a Mult-úton.

Jövő élveknék ize, érzem:
Éretlen boggyó és fanyar
S hogy majd emlék-édesre érien
A multba szalad át hamar.

S a jövő bánat, örök bánat
Késérő kocz lesz énnekem: —
Minek már most vérezni számát
Egy fájdalom, bús éneken...?

Tarján Róbert.



BÖHM HADÜGYMINISZTER BESZÉL.

A GVÁVA.

Elbeszélés. — Irta Giláry Zoltán.

I.

Az összes kritikák lesújtók voltak. A skála legvégére került. Egyértelműen úgy írtak róla, hogy ő a leggyöngébb, a legtehetségtelebb s volt olyan is, amelyek komolyan figyelmebe ajánlotta a szobafestői pályát, a hol még teremhetnek számára babérok. Darabokra szakgatta az újságokat. Nem dühös, inkább elkéseredett és szomorú volt, mert titokban maga is érezte, hogy a kritikának alighanem igazuk volt és kétségbe volt esve, hogy csak most jött rá, mennyire rosszul ítélte meg tehetségét, a mikor már késő, pénze teljesen elfogyott s új pálya választására képtelen. A míg tartott örökségéből s meg-megvendégelte a kritikusokat, hullt számára az elismerés, a mióta azonban kéregett tőlük kisebb-nagyobb kölcsönöket, a melyeket ritkán, vagy sohasem fizetett vissza, ellene fordultak és mára — mintha csak összebeszéltek volna, — egyhangulag kivégezték.

A műterem falán nem volt egy tenyérnyi üres hely sem. Tele volt egykor másoktól is magasztalt, ma már önmaga előtt is értéktelen képekkel. „Az én torzszülőteim, — gondolta mély fájdalommal, — legalább ne lásd sam őket, ne tépjék folyton a lelkemet” — s a kétlábú létrát oda tolvá az ajtóhoz, szépen, sorjában leszedte valamennyit és egymásra hánnya a földön, aztán a mikor már csupasz volt a fal, fáradtan dőlt végig a díványon. Tisztán látta maga előtt, hogy ha összes ingóságait eladná is, akkor sem tudná tovább biztosítani létét egy-két hónapnál s azután már csak a golyó, kötél, vagy — a hivatalkeresés között lehet választása. De a hivatal utálta, a nyomortól irtóztott, a haláltól pedig rettegett, mert nem volt bizonyos benne, hogy lelki kínjaitól megszabadul. Pedig mennél tovább tépelődött, annál világosabban látta, hogy ez az egyetlen, számára még nyitva lévő út. Ha ő maga nem, végrehajtja rajta az ítéletet a sors. Ehen fog pusztulni.

Gyáva István e tekintetben jól ismerte magát. Tudta, hogy hiába kotorászsza elő a revolvert, hiába áll a tükör elé homlokára szorított csövel, hiába lép ki a negyedik emeleti műterem ablakának párkányára, hiába rohan végig éjfélkor a Lánchídon, az utolsó perczen megint eszébe jut valami, — mint már annyiszor — s szégyenkezve kullogna vissza a halál kapujából, nem merete elhatározni a végleges leszámolást.

— De ha valaki más, — ötlött eszébe hirtelen, — valaki más segítene rajtam, megszánna, észrevétlenül szívén döfne, lelőne vagy leütne hátulról, a mikor nem is sejttem...! — s szíve mélyéből irigyelni kezdte a svábhgyi villatulajdonost, a kit a mult heten orozva lelőttek, a mikor kertje kapuját ki akarta nyitni. — Nekem nincs olyan szerencsém, — sóhajtott magában keserűen.

Feltápszkodott, járkálni kezdett egyik saroktól a másikig s kegyetlenül vádolta a mostoha sorsot, mely erőszakos halált, orgyilkosságot csak a kiváltságos, gazdag embereknek juttat osztályrészt.

— Milyen könnyű dolog volna, ha azt tudnám rólam mindenki, hogy dúsgazdag ember vagyok s ezüstveretű fogataimról ismerne az egész város. Egyszerűen kimennék estefelé a Vásártér vidékére, a Tüzoltó-utczába, vagy a Lóverseny-dűlőbe és soha sem látna többé senki. De hát mit csináljak? Élni nem lehet, meghalni nem tudok...

— Händlé! Händlé!... hallatszott hirtelen az udvar felől.

Gyáva István kirohant az erkélyre és fölhívta a händlét.

II.

Hideg elszántsággal várta az estét. Pénze volt, majdnem kétezer koronát fizetett a händlét. A derék öreg úr megvette a képeket is. A nap hátra lévő részét átbolyongta, este kiment a külső Ferencvárosba s a Soroksári-úton beült egy kocsimába. A verki kinlódott, fűlsértő, izléstelen német polkákat játszott, a társaság derekasan ivott, itt-ott mellére horgasztott fővel aludt egy-egy rézszeg cs-

vargó. Alaposan szemügyre vette a vendégeket és örömmel állapította meg, hogy ezek közül akármelyik szívesen vállalkozik holmi egyszerűbb gyilkosságra. De a legjobban két sunyi, rongyos, elkéseredett arcú ember nyerte meg a tetszését, a kik egy pohár sör mellett üldögéltek. Lerítt róluk, hogy nincsen pénzüik és két forintért a leghidegebb vérel megölnék az apjukat is. Nem sokáig habozott. Átült hozzájuk és beszélgetni kezdett velük. Eleinte nagyon rövid válaszokat kapott, de azután, a mikor vörös bort tétetett eléjük, megnyerte bizalmukat. Kerülő úton,

nagybátyámat, — és nagyot nevetett, mintha tréfált volna.

— Ha megfizeti az úr, — szölt a villogó szemű — szívesen. Csakhogy mi elsőosztályú munkások vagyunk, nagyságos úr, kezét csókolom, jól meg kell fizetni bennünket. Holmi 10—20 forintért nem állunk kötelnek.

— Legyen nyugodt. Egészen egyszerű munkáról van szó. A nagybátyám, egy dúsgazdag ember, egy vézna, gyöngye, hetvenéves aggasztán, ha megszorítják a nyakát, — nem, ha egy kicsit megszurják, vagy inkább... nem, nem, inkább — egyszerre ketten... revo-



A CSEHEK LÖVÖLDÖZÉSSEL SZÉTKERGETIK A NÉPGYŰLÉST.



AZ ÁLDOZATOK TEMETÉSE.

A CSEHEK KEGYETLENKEDÉSE POZSONYBAN.

óvatosan akarta rávezetni a beszélgetést céljára, de az egyik, — kiténő pszichológus és jó üzletember, rászölt:

— Térjen rá, nagyságos úr, az üzletre! Ne vesztessük az időt.

— De bízhatom magukban? — kérdezte Gyáva István.

— Mint az édes anyjában, nagyságos úr. Megöljük mi, kezét csókolom, a keresztapánkat is, csak megfizessék, — felelte és szeméből gyilkos villámok cikláztak.

— Hát tudják mit, emberek? Ne bántsák maguk a keresztapjukat, mert az nem vétett maguknak semmit, hanem öljk meg az én

verrel... egyik a homlokát, másik a szívét... de egyszerre... hogy észre se vegye... értik? Ne is vegye észre magukat... igrának kérem... hogy legyen bátorságuk... kedvük... a kedvelő végzett munka jobban sikerül... Van revolverük?... Jó, jó, ne nézzenek rám olyan különösen... 200—200 korona előleg?... Tessék!... De menjünk, menjünk, sürgős a dolog, holnap már késő, holnap megkapják a többit is... Mennyit?... Még 1000—1000? Jó, meglesz! Csak kíméletesen, nagyon kíméletesen, el ne hibázzák... Fizetek... kérem... fizetek, izé, pinczér, pinczér úr, gazduram... Tehát értik, nagy fe-

hér szakállas, fekete kabátos, középtermetű... Mielőtt odaérne az összekötő vasúti hídroz, bumm-bumm s azután kötelet a nyakára, követ a zsebeibe, fölvinni zsákban a hidra s be... Istenem... miért néznek úgy rám? Igen, bedobni, értik? be a vízbe, a Dunába, csak vigyázzanak, ne valami jégtáblára... be a vízbe... ne tudja senki, hova lett...

— Legyen nyugodt a nagyságos úr. Egyszerű dolog, gyerekjáték! Ha mi egyszer elvállalunk valamit...

— Hát, — szölt suttogva, a mikor kiért az utcára, — most kilencz óra. Két óra

A mikor elváltak, a két munkás összenézett és elmosolyodott.

— Tudod mit, koma, — szölt az egyik, — ide má' ne menjünk vissza, mer' még ez a bolond nagyságos úr vissza talál jönni. Tudok egy jó korcsmát a Józsefvárosban...

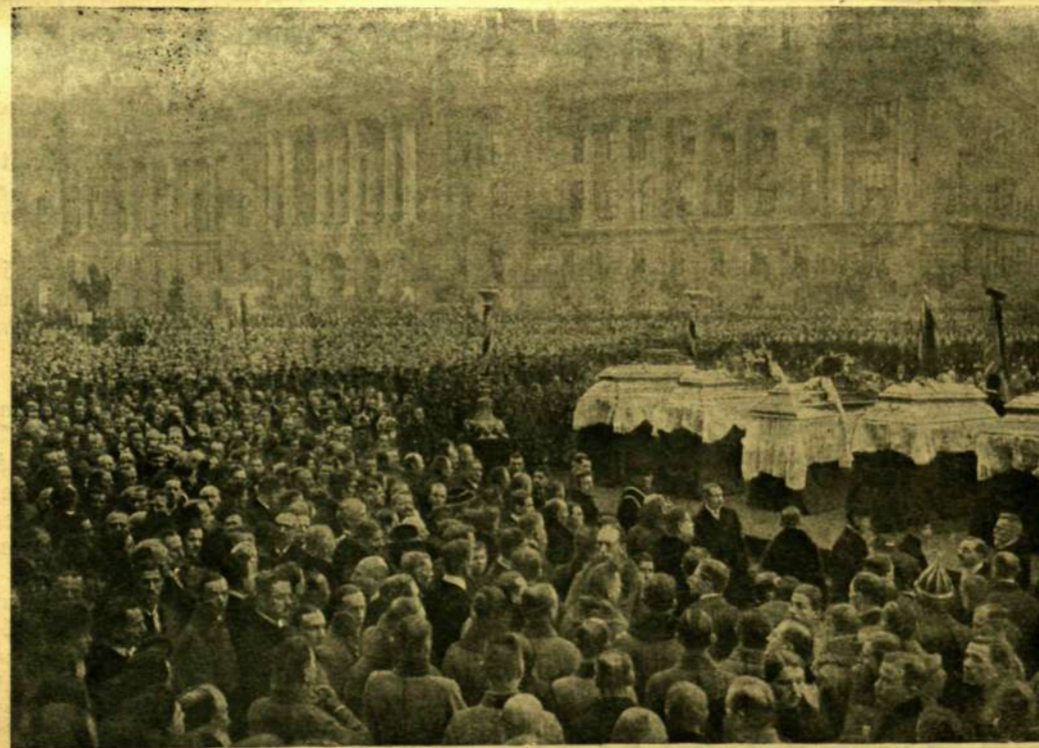
— Jó, — felelte a másik. — A nagybácsi majd csak meghal magától is, ha már hetven éves.

III.

Gyáva István kocsin ment haza, sietve öltözött át: gyűrött nadrágot húzott s a ka-



HOCK JÁNOS BESZÉL.



A TEMETÉSI SZERTARTÁS.

A NÉPSZINHÁZ-UTCZAI HARCZBAN ÁLDOZATUL ESETT RENDŐRÖK TEMETÉSE.

mulva az összekötő vasúti hid pesti oldalához fogok menni, izé... fog érkezni a nagybátyám... hosszú fehér szakállá van, hosszú fekete bunda van rajta... olyan mint most rajtam... a nyakán kívülről egy hosszú nagy fekete kötött sál... görbén, meghajolva jár... botra támaszkodva... Értik? Megértették, jó emberek? Bizom magukban, olyan derék, becsületes arcuk van...

— Tessék csak nyugodtan haza menni, nagyságos úr. Tiszta munkát csinálunk mi! Meg se fog mukkanni, — mondta jóakarattal a villámoló szemű és barátságosan kezét nyújtott.

bátja alá begyömösölt egy pár szennyes fehérnemű-darabot, hogy púposnak lássék; már majdnem készen volt, a mikor eszébe jutott az őz szakál, melyet a tavalyi álarozos bálon viselt; nem találta sehol. Valószínűleg összenyalábolta az eladott ruhadarabokkal s a händlét elvitte. Megdöbbenve nézett a tükörbe. — De hiszen így rám ismernek! S most már későre jár, a borbélyok becsukták a boltot, ma nem lehet már kapni. Mit csináljak, Istenem, mit csináljak?!... Ott állt a tükör előtt, próbálgatta így is, úgy is s utójára is előre hajtotta fejét, kabátját rágombolta állára s újra megnézte magát a tükörben. Az-

tán körülcsavarta nyakán a sál-kendőt. — Azt fogják hinni, hogy a szakállam a kabát, meg a sál alatt van, — vigasztalta magát. Szeme rátévedt az ébresztő órájára, melyet — maga sem tudja miért, — nem adott el a händlénak. Félitzenegy volt. — Sietni kell, — gondolta riadtan, — mert elkésem — s futva rohant végig az előszobán, nyitva hagyva magga után a lakás ajtaját.

Szerencsése volt: rögtön kapott villanyost. A mikor a Vágóhídon túl leszállt, még csak háromnegyed tizenegyre járt. „Korán jöttem egy kicsit, — gondolta magában — de talán nem baj; az embereim, olyan bizalomgerjesztő arcuk van, bizonyára itt vannak már”. Egy pillanatra habozás szállta meg, de a következő pillanatban már elszántan, gyors léptekkel vágott neki a keskeny útnak, a mely a hidhoz visz. Remegve sietett rajta végig, de egész a hidig eljutott, a nélkül, hogy csak egy árva lényyel is találkozott volna. „Persze, nem akartak hiába fagyoskodni, de tizenegyre bizonyosan itt lesznek. Bizom bennük, feltétlenül, vakon bízom bennük. Elvégre is ezer korona nem megvetendő összeg ilyen csekély munkáért.” A mikor visszatért, hogy a megbeszéltdőben pontosan végigmehessen az úton, egy kis fekete kutya nekirohant vad ugatással, de Gyáva István futásnak eredt, elmenekült a vadállat elől, mely fájdalmat, szenvedést akart neki okozni utolsó órájában is. „Milyen jó, hogy egyedül állok a világon, — gondolta magában, a mikor az ijedtsége elmúlt — milyen jó, hogy nincsen se kutya, se feleségem, se borjam...” Két bizalomgerjesztő külsejű, összebujt alak kanyarodott be a keskeny útra. Gyáva István összeszedte minden bátorságát, kiállt az út közepére, s előre görbedve, roskadozó léptekkel, lassan, óregesen, tipegve, megindult a híd irányába. A két gyanús alak nyugodt lépésekkel közeledett s ő egyre jobban hallotta, hogy csikorog lábuk alatt a hó. A fekete kutya elvakkantotta magát... Gyáva Istvánnak hirtelen eszébe jutott gyermekkorra. Nekik is volt otthon egy nagy, nagy fekete kutyájuk, az Oglit, sokat lovagolt rajta, vagy befogták a kis kocsiba és vidáman, kacagva kocsikáztak végig a tágas udvaron. Istenem, hogy megsiratták, a mikor egy veszett kutya megharapta és agyon kellett löni. Még az apja is sírt, a mikor a kertben, a nagy almafa tövében eltemették. S a következő vasárnap a prédikációjában olyan meghatóan beszélt a kutya hűségéről és ragaszkodásáról, hogy az egész gyülekezet könnyezett bele... A hó egyre közelebb és közelebb ropogott a háta mögött... A vasúti töltésen vad robozással elszáguldott egy gyorsvonat. Pár perczig nem lehetett egyebet hallani a vasúti híd zúgásánál. Gyáva István egész testében reszkett, érezte, hogy a szíve tájékán, meg a karjaiban a vér meghűl s ha még sokáig késlekednek, elájul az izgatottságtól. Szeretett volna hátra szólni: siessenek, jó emberek, siessenek... De abban a pillanatban, a mikor ezt gondolta, már nyomában voltak... Az egyik megszözlalt, mondott valamit, de ezt már nem értette, mert hirtelen megbánta elhatározását, kiegyenesedett, futásnak eredt, elfelejtette, hogy a sötétben ott les rá a fekete kutya... Tisztán hallotta maga mögött a lépések zaját, úgy érezte, hogy üldözik, a gaz fölbérelt orgyilkosok komolyan vették a megbízatást... — Uraim, kedves uraim, — ordította gyorsan hátrafordulva — csak tréfáltam, ne bántsanak, ne öljenek meg, hiszen én élni akarok, élni, dolgozni, küzdeni, szenvedni... Én magam vagyok a nagybátyám... Szemei azonban nem láttak senkit. „Bizonyosan elbujtak s most cselőznek rám”, — gondolta borzalommal s ájultan vágódott végig a havon.

A két idegen, mit sem sejtő vasúti bakte száralommal emelte föl Gyáva István, mentőkért telefonált, a kik az ájult embert kórházba szállították. Másnapra semmi baja sem volt. Szégyenkezve gondolt gyávaságára, a mikor délelőtt kilépett a kórház kapuján s előtte nyüzsgött a küzdő és szenvedő emberek siető tömege.

NEM, NEM, SOHA!

Nem, nem, soha nem!
Arva nemzetem!
Nem lehet az, hogy a sorsod
Ily gyászos legyen!

Török, tatár, német igaz
Vágtá eddig testedet.
Hogy a vadak prédája légy:
Nem lehet és nem lehet!
Rabigáit összetörte,
Emberies eszmekörbe
Akar élni a világot,
Itt voltunk mi, itt vagyunk mi!
Engedjétek: élni hát!

Fehér galamb szállt az égből
A megkínzott világra:
Hollóserg, varjúserg
Gyülekeznek láttára.
Hess, te madár, csúnya madár!
Te vagy az a sötét éjszaka!
Nem halod-e riasztódat:
«Megvirrad még valaha!»

Résen vagyunk! Megvédjük mi igazunk!
Megmutattuk a világnak
Becsülettel: kik vagyunk!
A mi vérünk a világnak
Soha rosszat nem akart.
Nem vagyunk mi gyilkosok,
Árulók, sem czinkosok!
Az igazság szava vagyunk:
«Ne bánts, Világ, a magyart!»

Pap Zoltán.



Dr. LAZÁR BÉLA, AZ ERNST-MÚZEUM IGAZGATÓJA, A KIT MOST ÖTVENEDIK SZÜLETÉSNAPI ALKALMÁVAL ÜNNEPELTEK A MŰVÉSEK.

A FÖLD HALÁLA.

Regény. (Folytatás.)

Irta id. Rosny J. H. — Fordította Laky Margit.

Keze fölemelkedett és lassan visszaesett. Ajka remegett. Testén még egy utolsó borzongás futott végig. Végül tagjai megnyúltak és az élet lángja éppoly csöndesen aludt ki benne, mint egy kis csillag az ég alján.

Négy társa boldog nyugalommal szemlélte. Az egyik halkán mormolta:

— Az élet sohasem volt kívánatos... főleg, a mióta a föld magához ragadta az emberek hatalmát...

A borzalomtól lesújtottan, Targ és Arva sokáig hallgattak. Azután ájtatosan letakarták azt, a ki a Vörös Földeken a Jövő utolsó képviselője volt...

Nem volt bátorságuk a többiek mellett maradni. Haláluk föltétlen bizonyossága rémülettel töltötte el őket.

— Menjünk innen, Arva, — mondta gyöngében.

— Most már, — szölt az ő, mialatt gépe Arva-é mellett röpködött, — most már igazán csak tőlünk és a mieinktől függ az emberfaj sorsa.

Társnője feléje fordította könnyáztatva arcát:

— Mindamellet, — hebegte, — végtelenül édes volt tudni, hogy a Vörös Földeken embertársaink élnek még. Hányszor vigasztalt meg ez a gondolat... És most, most!

Kezével a könyörtelen vidékre és a nehéz nyugati hegységekre mutatott és magánkívül kiáltott föl:

— Mindennek vége, bátyám!

Targ maga is lehajította fejét, de csak hamar erőt vett fájdalmán. Szikrázó szemmel kiáltott föl:

— Csak a halál törheti meg bennem a reményt!

A röpködő órákon át az utak vonalát követették. A mikor föltűnt az a vidék, mely Targ-ot vonzotta, meglassították röptüket és Arva kiválasztotta azt a megállóhelyet, a hol várakoznia kellett. Miután a hangfogó révén beszélgetést folytatott Eré-vel és gyermekeivel, egyedül vágott neki a magánynak. Nagyjából ismerte már ezt a vidéket ezerkétszáz kilométernyi vonalon.

Mínél előbbre hálolt, annál zűrzavarosabb lett a táj. Egy domblánc mutatkozott, a mit ismét a sziklák csipkézett lapály követett. Most már egészen ismeretlen vidék föltűnt lebegett. Több ízben leszállt egészen a földszíniéig: valami szédület mindig tovább kergette új tájak felé.

Mérhetetlen, rozsdavörös sziklafal zárta el a látóhatárt. A léghajós áthatolt rajta és az örvény fölött hasította a levegőt. Szakadékok, sötét szakadékok tántogtak a talajban és mélységüket még csak sejteti sem lehet.

A föld mérhetetlen vonaglásainak nyomai látszódtak mindenfelől. Egész hegycsúcsok, sötét szakadékok tántogtak, lezuhanni készen a feneketlen űrbe. A röpködő gép hosszú parabolákat írt le a sajátos vidék fölött.

A szakadékok legnagyobb része olyan tágas volt, hogy a röpködő gépek tucatjával szállhattak volna beléjük. Targ meggyújtotta lámpáját és vaktában fogott hozzá a kutatáshoz. Először a sziklafal alján nyíló egyik hasadékba mélyedt. A lámpa fénye mintha szétoszlott volna, hogy elérje a feneket, a hol semminemű kijárat sem látszott. Egy második szakadék eleinte mintha kedvezett volna a kalandnak: több folyosó mélyedt a földbe.

Targ minden eredmény nélkül kutatta át őket. A harmadik utazás szédületes volt. A röpködő gép kétezer méternél is mélyebbre szállt alá, mielőtt földet ért volna. Ennek a roppant örvénynek a fenekére egy trapéz képezett, melynek legkisebb oldala két hektométert tett ki. Mindenfelől barlangok nyíltak belőle. Egy óra kellett, a míg végigjárta őket. Kettő kivételével, valamennyit tömör falak zárták el. Ebből a kettőből viszont számos hézag nyílt, de ezek túlságos keskenyek voltak arra, hogy egy ember áthatolhasson rajtuk.

— Sebaj! — mormolta Targ abban a pillanatban, a mikor el akarta hagyni a második barlangot. — Visszajövök majd ide...

Hirtelen az a különös benyomása támadt, a mit tíz évvel ezelőtt, a nagy szerencsétlenség estéjén érzett. Élénken előrántotta a nedvességmérőt, megnézte a tűt és diadalkiáltásba tört ki: a barlangban vízgőz volt jelen.

XV. A körülzárt Föld eltűnt.

Targ sokáig járkált a felfelhőben. Gondolatai szerteszóródtak. Határtalan öröm töltötte be egész lényét. A mikor magához tért így ábrándozott:

— Egyelőre semmi teendőm sincsen. Vagy valami kijáratot kell fölfedeznem az örvény fenekén, vagy utat törnöm, ha el akarom érni a rejtelmes vizet. Ez idő kérdése, vagy munka kérdése. Az első esetben Arva jelenléte végtelenül hasznos volna. A másodikban vissza kellene térnem a Futóhomok Oázisába és magammal hoznom energiafejlesztő készülékeimet, hogy áthatihassam a gránitot.

Mind ezt megfontolva, a fiatal ember megtette az előkészületeket az indulásra. A röpködő gép csakhamar rövid csigavonalakat írt

le, melyeknek vissza kellett vezetnie a föld színére. Két perc múlva a gép elhagyta a szakadékokat. Az őr beállította a mozgatható hullámterjesztőt és beleszólt a készülékbe. Senki sem felelt.

Csodálkozva indított erősebb hullámokat. A kagyló néma maradt. Könnyű nyugtalanság fogta el Targ-ot. Kórhívást intézett, mely egymásután megtámadott minden irányt. Mivel a csönd egyre tartott, félni kezdett valami kellemetlen körülménytől. Három föltevés volt lehetséges: baleset történet, Arva elhagyhatta a menedékkallomást, vagy elaludt.

Mielőtt utójára beleszólt volna a készülékbe, a kutató aprólékos gondossággal állapította meg helyzetét. Azután megadta a hullámoknak a maximális sebességet. Azok oly erővel remegtették meg a hallgatókagylókat, hogy Arva-nak még álmában is meg kellett hallania. Még ezúttal sem érkezett válasz a téren át.

Bizonyosan elhagyta a menedékkallomást a fiatal asszony. Ezt pedig nem tehetette komoly ok nélkül. Mindenképen rögtön hozzá kell sietnie.

Már ismét beszállt a léghajóba és teljes sebességgel indította el a gépet.

Nem egészen három óra alatt ezer kilométert hagyott hátra maga mögött. A menedékkallomás képe kibontakozott a távcső lencséjében. Ures volt! A közelben nem látott Targ senkit sem. Eltávozott volna Arva? De miért? De hogyan? Nem lehetett messze, mert a röpködő gép le volt horgonyozva.

Az utolsó percek törhetetlen hosszúak voltak. Ugy látszott, mintha a gyors jármű mozdulatlaná vált volna. Kód fátyolozta el a fiatal ember szemét.

A menedékkallomás végre előtte volt. Targ a közepére szállt, fölkapcsolta a készüléket és lerohant... Panaszos sóhajlás tört elő kebléből. Az út másik oldalán, a függőleges eresz alatt — a mi eltakarta — feküdt Arva. Olyab sápadt volt, mint az az asszony, a ki a Vörös Földeken nemrégiben az euthanázia áldozata lett. Targ borzalommal látta, hogy a vasdelejesek csapatai — a legnagyobb testű Harmadkorbeliek — sereglenek körülötte...

Targ két mozdulattal leakasztotta az arkum-hágcsőt, azután leszállt a fiatal asszony mellé, vállára vette és fölhozta.

Arva nem mozdult. Húsa élettelen volt és Targ melléje térdelve, szíve fölé hajolt. Hasztalan! úgy látszott, hogy az életet föntartó rejtelmes erő már megsemmisült...

Az őr reszkette tette a nedvességmérőt a fiatal asszony ajkára. A finom műszer elárulta azt, a mit a fül nem tudott fölfedezni: Arva élt még!

De ájulása oly mély volt, gyöngesége oly nagy, hogy egyik pillanatról a másikra meghalhatott.

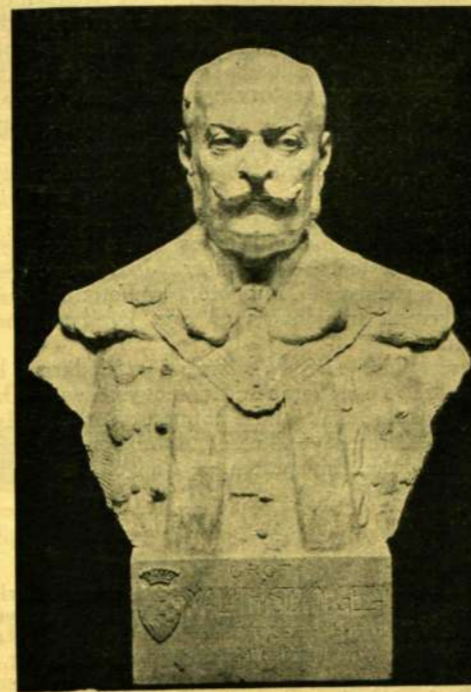
A baja oka nyilvánvaló volt: ha nem kizárólag, úgy legalább nagy részben a vasdelejesek hatása képezte. Arva sajátos sápadtsága a hemoglobinnal rendkívüli megfoghatóságára vallott.

Szerencsére Targ mindig magával vitte műszereit, élesztőszereit és a hagyományos gyógyszereket. Néhány percnyi időközben két adag rendkívül erős szíverősítőt fecskendezett a bőr alá. A szív dobogni kezdett, bár véghetetlen gyöngén. Arva ajaka megmozdult:

— A gyermekek... A föld...

Azután megint visszaesett álmába, a mit Targ nem tudott és nem is akart legyőzni. Vészteljes és üdvös álma alatt Targ néhány milligramm „szerves vasat“ fecskendezett három óránként a bőr alá. Legalább huszonegy órára volt szükség, hogy Arva elviselhesen valami rövid ébrenléteket. Sebaj! legnehezebb nyugtalansága eltűnt. Az őr ismerte nővére kifogástalan egészségét. Nem félt semmilyen rettenetes következménytől. Mégis ideges volt. Nem tudta megmagyarázni a történeteket. Miért kúszott Arva az eresz alá? Leesett volna ő, a ki oly éber és oly ügyes? Ez ugyan lehetséges, — de nem valószínű.

Mit tegyen? Itt maradjon vele addig, míg erőre kap? Legalább két hétre van szüksége, hogy egészen lábra állhasson. Jobb volna visszatérni a Futóhomok Oázisába. Alapjában véve semmi sem sürgette. A megkezdett



Keviczky Hugó: Gróf Majláth Géza képmása.

kaland nem azok közé tartozott, melyeknek kimenetele pár nap kérdése.

Odalépett a hangfogóhoz és elindította a hívó hullámokat. Mint az örvény szélénél, úgy itt sem kapott választ. Egyszerre rettető nyugtalanság rázta meg. Megismételte a jeleket és megadta nekik a maximális erősséget. Nyilvánvaló lett előtte, hogy Eré és gyermekei valami rejtélyes oknál fogva vagy nem hallják, vagy képtelenek neki válaszolni. Mindkét eshetőség egyaránt fenyegető volt! Bizonyos, hogy Arva balesete szoros összefüggésben állt a hangfogó némaságával.

Törhetetlen félelem marasztalta a fiatal ember lelkét... Remegő térddel támaszkodott a nagy hangfogó háta felé. Képtelen volt elszánni magát bármire is. Végre mogorván és határozottan odalépett a röpködő géphez, szorongó figyelemmel vizsgálta meg minden alkatrészét, azután elhelyezte Arva-t a legnagyobb ülésen és útnak indult.

Síralmas utazás volt. Csak egyszer állt meg alkonyattájában, hogy még egy hívást kíséreljen meg. Most sem kapott választ. Szorosan beburkolta Arva-t egy kovarostból készült takaróba és egy — az előbbinél szilárdabb —



M. Krajna János: A csárda romjai.

A MŰCSARNOK TÉLI KIÁLLÍTÁSÁRÓL



Kálmán Péter: Hegedülő nő.



Istók János: Harcz után.

— Túl van a veszélyen! — állapította meg Targ.

Ez a bizonyosság könnyített bánatán.

Minden éberségét az oázisra fordította. Tekintete a körülzárt családi földet kereste. Két halom takarta még el. Végre előtűnt és rémületében Targ elcsavarta a kormányt, mire a röpködő gép sebzett madárként bukkott hirtelen alá.

Az egész körülzárt föld házaival, hangáruival és gépeivel együtt eltűnt!

XVII. Az örökös éjszakában.

A léghajó húsz méternyire volt már csak a föld színétől. Egy pillanat választotta el attól, hogy egyenesen a talajra zuhanjon és darabokra törjön, a mikor Targ ösztönszerűleg fordított egyet a csavaron, mire a léghajó elegáns parabolákat írva le, könnyedén továbbröpködött a körülzárt föld széléig. Itt leszállt és a fájdalomtól mintegy megbénultan, mozdulatlanul állt meg egy roppant, zűrzavaros gödör előtt: ott, a föld sötét mélyében feküdt azok, a kiket jobban szeretett önmagánál.

A gondolatok sokáig össze-vissza száguldoztak a szegény ember agyában. Nem gon-



Kisfaludi Strobl Zsigmond: Tanulmányfejt.

dolt a kataklizma okára, csak a sötét kegyetlenséget látta, a mit homályosan összefüggésbe hozott ennek a komor hét évnek minden szerencsétlenségével. Zavaros képek vonultak át előtte. Állandóan maga előtt látta övét úgy, a hogy előző este elhagyta őket. Azután a nyugodt árnyékokat egyszerre megnevezhetetlen borzalom ragadta el... A föld megnyílt... Látta, a mint eltűnnek. A rémséget ült arcukra és egyre annak a nevét kiáltották, a kibe bizalmukat helyezték és a ki talán épen haláluk órájában gondolta azt, hogy legyőzte a Végzetet...

Mikor végül rendezni tudta gondolatait, az Utolsó Ember megkísérelte elképzelni a katasztrófát. Újabb földrengés okozta volna? Nem! Egyetlen szeizmográf sem jelezte a legkisebb háborgást sem. Különbösen is, az oázis néhány holdján kívül, csupán a körülzárt földet sujtotta a szerencsétlenség. Az eseményt belső okok szülhették: az alátámasztott talaj beszakadt. Így a katasztrófa, mely rombadöntötte az utolsó reményt, nem a természet nagy vonaglása volt, hanem csak egy kisebbfajta baleset a szegény, eltemetett lények rovására.

Targ mégis ugyanazt a kozmikus akaratot vélte benne látni, a mely halálraitélte az oázisokat...

Fájdalma nem hagyta tétlenül. Megvizsgálta a romokat. Azokon bizony nyoma sem maradt az ember munkájának. Energiafejlesztők, mezőgazdasági eszközök, áso-, fűró- és zúzógépek, léghajók, motorok, házak egyetlen alakatlan szikla- és kőtömbben tüntek el. Hol voltak eltemetve Eré és gyermekei? A számítások csak fölszínes és talán tévútra vezető megközelítést engedtek: vaktában kellett cselekedni. (Vége következik).

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Menekülés szibériai fogságból. *Bokor Ervin* tartalékos főhadnagy még 1914. év novemberében. Szinnánál került orosz hadifogságba s hosszú időt töltött különböző fogolytáborokban, mind keletebbre kerülve Szibériában. Az egész idő alatt egy társával a szökésről elmélkedett, ezért igyekeztek mind keletebbre, a kínai határhoz minél közelebb kerülni. Végre aztán sok előkészület után,

nagy vakmerőséggel és ügyességgel sikerült nekik a szökés, átjutottak Kínába, onnan Japánba s Anglián keresztül álnévvel, hamis útlevelel haza. 1916 pünkösdjén már otthon is voltak. Hadifogságát és kalandos szökését írta meg egy testes könyvben, a mely most jelent meg. A legérdekesebb könyv ez, a mit a hadifogságról, a hadifoglyok életéről írtak, a különböző fogolytáborok élete, a mely minden egyhangúsága mellett is minden táborban a benne élők s az őrző személyzet egyénisége szerint más és más, plasztikusan elevenedik meg benne, az érdekes és jellemző alakok, magyar és német tisztok, orosz fogolytábor-parancsnokok, őrkatonák egész serege vonul föl, mind megannyi tipikus alak, a hadifoglyok apró örömei, szorakozásai, kis társadalmuk egész berendezkedése, az az egészen sajátos világ, a melyet a nagy háború alkotott meg a maga képére, a háttérben pedig a végtelen, havas szibériai puszták perspektívája, a civilizációtól elzárt életével; mindez, mint csupa érdekes és új motívum tűnik fel a könyvben, olyan embernek előadásában, a kiben megvan a fölényes szemlélet és a dolgokat világosan megfigyelő okosság adománya s a ki igen jól tud írni, egyszerűen, világosan, plasztikusan, érzélgés és affektáció nélkül. mégis férfias megilletődéssel ott, a hol erre alkalom van. A könyv másik része sokszor olyan benyomást tesz, mint egy Verne-regény, a hajón-utazás, rejtőzködve, elleneséges környezetben a hajón feltűnő különös alakok, az olvasó meg nem lankadó érdeklődéssel olvassa. A kik maguk hadifogságban voltak, azok a maguk életének képét találják benne, a kiknek hozzátartozók járták meg vagy járnak még most is Szibériát, azoknak mindennemű érdeklődését kielégíti a könyv, a mely a világháború egyik legkülönösebb részének mintegy irodalmi formába foglalt monografiája. Az 520 lapra terjedő testes könyvet a Franklin-társulat adta ki; ára 26 korona.

Jean Cristophe. Romain Rolland nagyszabású regénysorozata most jelenik meg magyarul. A tíz önálló, de mégis szorosan összefüggő regényből álló sorozatnak egyelőre az első két kötetét kapjuk magyarul: *A hajnal* címűt, melyet dr. Zolnai Béla, a *Virradat* címűt pedig Aranyossy Pál fordította.

HALÁLOZÁSOK.

Elhunytak a közeli napokban: *Weimess Gyula* nyug. államasuti főmérnök, nyolcvannegyéves korában, Budapesten. — *Németh Pál* nyug. posta- és távírófelügyelő 76 éves korában Pomázon. — *Komlód Gyula* fővárosi tanácsjegyző 67 éves korában, Budapesten. — *Deák Géza* fővárosi nyugalmazott 1. oszt. számtanácsos 67 éves korában. — *Pokorny*

Károly főmérnök 67 éves korában, Győrött. — *Probstner Agost* nyug. Máv. főfelügyelő, 64 éves korában, Budapesten. — *Pálos Géza* dr. szabadkai bíró Budapesten. — *Viski Lator István* földbírtokos főerdőmérnök. — *Galondai Bartóffy Lajos* földbírtokos, Ungvármegye törvényhatóságának tagja, a Szenna-Blatta lecsapoló társulat igazgatója Nagyszeretva községben (Ungmegye) 66 éves korában. — *Wildburg Aladár* báró főhadnagy ötvennégy éves korában, Budapesten. — *Dallos István*, a Práter-utcai polgári hűskola igazgatója, Budapesten. — *Kassai Imre* dr. fővárosi orvos ötven éves korában, Budapesten. — *Flaschner János* nyug. itéltáblai segédhivatali igazgató, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa 63 éves korában, Budapesten.

— *Ózv. Pálóczi Horváth Vinczéné*, szül. darnói, Pápai Mária 93 éves korában, Ungmogyoróson. — *Ózv. Kemény Pálné* szül. André Vilma ötvennyolc éves korában, Zirczen. — *Ambrus Antalné* szül. abonyi Farkas Ilonka, Budapesten. — *Fialka Erzsébet* Beretkén.

Szerkesztői üzenetek.

Dal a tavasz elé. A vers középszerű kísérlet, ügyesen, de különös lendület s mondanivaló egyéni színe nélkül van írva, a mi mértékünknek alatta áll. **Arckép.** Mesterkéltséget, frisséget nélkül hang, a modern líra kellékárából vett képek, — csupa utánérzés, átérzés nélkül. **Hóvirág.** Elavult naivitások, mintha ötven év előtt írta volna valami akkori dilettáns.

KÉPTALÁNY.



A «Vasárnapi Ujság» 3-ik számában megjelent képtalány megfejtése: *Bűbárat közt van a szivünk.*

Felelős szerkesztő: **Hoitsy Pál.** Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Vármege-u. 11. Lapkiadó tulajdonos Franklin-Társulat IV., Egyetem-utca 4.



lepjük meg a mamát és vegyünk neki



DIANA PUDERT

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
természetes égvényes SAVANYÚVIZ.

A Vígyszínház felújította

MOLNÁR FERENCZ

LILIAM

Egy csirkefogó élete és halála
ozimű darabját

Ára 10% felárral 5 K 50 fill.

A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA

Kapható minden könyvkereskedésben.



Vasaló komplett K 110
Rechald " " 160
Főző 1/2 liter " " 95
" 1/4 " " 115

Faludi Henrik és Társa,
Budapest, V., Akadémia-utca 1. szám.

LOHR MÁRIA (KRONFUSZ)
A főváros első és legregőbb csipke-tisztító, vegytisztító és kelmefestő gyárái intézete.
Fiókok:
II. Fő-utca 27, IV. Eökl-út 6, Kezskeméti-utca 14, V. Harminczad-utca 4, VI. Teréz-körút 39, Andrassy-út 16, VIII. József-krt 2. Telefon: Józsa. 2-37.

Alapítva 1910-ben.
HALTENBERGER BÉLA, Kassa.
Ruhafestés, vegytisztítás, gallértisztítás.
A gyár teljes üzemben van.
Gyász esetben ruhafestés feketére és egyenruhák tisztítása soronkívül.

Francia parfümök Cour de Jeanette, Chelavier de Orsay, Quel que fleurs, Ambra Antique, Batschari, Lorigan Ideal, Tulipán, 14—E. Róza bonnade, Chypre, Entré máskvirág, Ipolya, Orgona, Gyöngyvirág, Akácia, Orchidea parfümöt 9—koronáért dekánként, utánvétellel.
GROSS ANTAL kiviteli háza, Budapest, VIII. ker., József-körút 23. sz. főemelet.
Csiszolt és díszes üvegek raktáron.

MOLY TAMÁS

könyvel:

Három novella	3 K 30 f
Az igaz élet	3 " 30 "
A jött-ment	5 " 50 "
Vörösbegy	8 " 80 "
Box	9 " 90 "

Kaphatók: **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál

Budapest, VI., Andrassy-út 21. sz.

Új, szenzációs könyv!

MENEKÜLÉS A SZIBÉRIAI FOGSÁGBÓL

JAPÁNON ÉS ANGLIÁN KERESZTÜL

Két magyar katonatiszt viszontagságai

Írta

BOKOR ERVIN dr.

A szerző egy Verne-regényt megszégyenítő érdekességgel mondja el szibériai hadifogságának s onnan kalandos menekülésének történetét.

Ára 10% felárral 28 korona 60 fillér.

A Franklin-Társulat kiadása. Kapható minden könyvkereskedésben.

A művészet iránt érdeklődő közönség szives figyelmébe!

LOTZ KÁROLY FALFESTMÉNYEI

20 fénymetszetű táblával és Morelli Gusztáv fametszeteivel

Szövegét írta

RIEDL FRIGYES

Diszes táblában 10% felárral 90 kor. 20 fillér

Kapható: **LAMPEL R.** könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál, Budapest, VI., Andrassy-út 21. szám.

A császár szerelmei

a Madame Sans Gène érdekesítő előadásai a Magyar Színházban ráterelték a közönség figyelmét Napoleon intim viszonyaira. Ezzel szinte időszertelem jelent meg «A Társaság» kiadásában

FREDERIC MASSON

NAPOLEON ÉS A NŐK

cz. rendkívül érdekesítő könyve Csetényi Erzsi fordításában

Ára 10% felárral 12 korona 10 fillér

Kapható: «A Társaság» kiadóhivatalánál Budapest, IV., Reáltanoda-utca 18. és minden könyvkereskedésben.

MAGYAR KÖNYVTÁR Szerkeszti **RADÓ ANTAL**

Új füzetek: 914—915. sz.

MOLNÁR JENŐ

A HARMADIK

ÉS EGYÉB TÖRTÉNETEK

Ára 1 korona 20 fillér.

916—917. sz.

MIKSZÁTH KÁLMÁN

AZ AMERIKAI MENYECSCKE

Regény-töredék

Ára 1 korona 20 fillér.

A Lampel R. r.-t. kiadása. Kapható minden könyvkereskedésben.

FOGAK és teljes fogorok szájpudlás nélkül, a gyökerek eltávolítása fölösleges. Specialista fog- és szájbetegségeknél.

FOG -tömések; arany fogkoronák és aranyhídnak tartós porcelán- és aranytömések. tiszta évi jótállással.

FOG -huzás teljes érzéstelenítéssel; hasznavehetően, régi fogorok átalakítottak. Vidékiek egy nap alatt kielégítettnek. — Mérsékelt árak.

Dr. HEGEDŰS JAKAB fogorvos, egyetemi orvosudor. Etső Fővárosi Fogorvosi Intézet, Budapest, VII., Erzsébet-körút 44. sz. I. emelet.



MARGIT-CRÉME

a főrangú hölgyek kedvenc szépítő szere, az egész világon el van terjedve. Páratlan hatása szerencsés és összehajlásában rejlik, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása pár óra lefolyása alatt észlelhető. Mivel a Margit-crémot utánozzák és hamisítják, tessék eredeti védjeggyel ellátott dobozt elfogadni, mert csak ilyen készítményt válassz a készítő mindenemű felelősségét. A Margit-crème ártalmatlan, zsírtalan vegyítiszta készítmény, amely a külföldön nagy fokú népszerűséget keltett. — Ár a kis tégely 4 K, nagy tégely 8 K. Margit-szappan 5.80 kor. Margit-pouder 3.— kor.

Gyártja: **FÖLDES KELEMEN** laboratoriuma, Aradon. Kapható minden gyógyszárban, Hírtázer- s droguu-üzletben.

Megjelent a **LA HONGRIE REPUBLICAINE** (Quatrisme année de la Revue France Hongroise). Előfizetési ár egy évre 40 K, fél évre 20 K. Előfizetéseket elfogad a szerkesztőség: Budapest, IV., Semmelweis-u. 4. (Blockner hirdetési iroda) és Szeged, Pallavicini-u. 5.

Szőlőoltványok, Gyümölcsfák, Diszfenyők.

Delaware, Noach, Szászoros, Othello, Herbemont és más direkttermő, továbbá európai és amerikai sima és gyökeres vesszők legolcsóbb árban és legjobb minőségben beszerezhető. Egy darab gyümölcsfa és diszfenyő 3 kor.

Képes árjegyzék ingyen! SZÜCS R. T. Szőlőtelepe, BIHARDIÓSZEG.

Gyermekeknek legbiztosabb szer váltóláz, hideglelés és szamarköhögés ellen a magyar orvosok által 40 aranynyal jutalmazott **Rozsnyay világhírű Chinin-czukorkája és Chinin-csokoládéja.** Nem keserű és így gyermekek szívesen veszik. Milliónyi nagy áremmel kitüntetve és törvényesen védve. Kapható minden gyógyszerárban. — Készíti a feitaláló: **Rozsnyay M. névvalírása Rozsnyay Mátyas gyógyész.** Játsható, 1 db ár 50 fillér. Aradon, Szabadság-tér.

Hajnövesztő, amilyen még nem létezett. Rövid idő alatt dús haját növeszt és megakadályozza a hajhullást, megőrvi a korai őszülést és az ősz hajának eredeti színt visszaadja. Egy hónap alatt fényes eredmény. Ár 15 és 20 K. **BOTAR Z. REGINA** kozmetikai műintézet. Budapest, VII., Erzsébet-körút 34. I. em. Aréaspótlás, aranzgőzölés és villanymasszázs egész nap.

Mikép lesznek erős és egészséges? Aki érzi, hogy egészsége nincs rendben, hogy szervezete nem működik kielégítően, akit az ideggyengeség különböző szenvedései gyötörnek, megtalálja a gyógyulás, erősödés biztos útját. Kérje tehát ingyen és bérmentve a „Mikép” lesznek erős és egészséges? című könyvet és a Nutrigén ideggyógyászati kostolópróbat a **NUTRIGÉN**-vállalattól, Budapest, VII., Kertész-utca 50/53.

Ha igazán kellemesen akar mulatni, hozassa meg a most legújabban megjelent **„Ujvári telefonál”** című kétoldalas, tréfás, kacagató hanglemezt. Ár: Hat [darab ócska, lejátszott hanglemez. Ezen lemez pénzért nem kapható. — Ujvári Károly ezen lemezen ugyancsak megkacagtatja hallgatóit. Elejétől végig holtra neveltető! Kizárólag csakis **WÁGNER** Hangszeráruházában Budapest, VIII., József-körút 15. sz. Fiók: Ráday-utca 18. sz. alatt. Telefon: József 35—92. Óvás! Figyeljen a „WÁGNER” névre, hogy máshoz be ne tévedjen. Beszélőgépek 200—1500 koronáig. Árjegyzék ingyen.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

KULTURA ÉS TUDOMÁNY új kötete: **FAGUET EMIL** **A KONTÁRSÁG KULTUSZA** Fordította és jegyzetekkel kísérté, **SZÁNTHÓ GYULÁ** dr. A nagyhirű francia szociológus kritikai, szociálpolitikai és erkölcsbölcészeti könyve. Ár a kötve 10% felárral 8 K 80 f. **FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA** Kapható minden könyvkereskedésben.



11. SZÁM. 1919. (66. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ **HOITSY PÁL** BUDAPEST, MÁRCZIUS HÓ 16.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármegye-utca 11. Egyes szám ára 1 Kor. Előfizetési feltételek: Egészévre — 48.— korona. Félévre — 24.— korona. Negyedévre — 12.— korona. Külföldi előfizetésekhöz a postailag megállapított viteldj is csatolandó.



A FELSŐ BUDAPESTI KAMARAZSILIP A KÖZPONTI VILLAMOS BERENDEZÉSŰ KAPCSOLÓHÁZZAL. A SOROKSÁRI DUNA-ÁG SZABÁLYOZÁSÁNAK ÉPÍTKEZÉSE.